

Opwaardeerverzoek & Technische vragen m.b.t. SB Voortgangsrapportages regionale waterkeringen 2022

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
PvdA	1	Als aan HDSR uitstel verleend is voor projecten met een lengte van 10,83 km, hoe kan dan 29 km aan regionale keringen niet voldoen aan de veiligheidsnormen? Idem voor AGV, respectievelijk 4-8 km uitstel en 12,7km voldoet niet, en Rivierenland, waar geen uitstel is verleend en 5,4km niet voldoet?	<p>Met drie waterschappen zijn gefaseerde afspraken gemaakt:</p> <p><u>HDSR</u>: GS heeft uitstel verleend over 10,83 km. Dit betreft het restant van de afgekeurde keringen uit de oorspronkelijke opgave (uit de eerste toetsronde, 2009-2012). In de tussentijd is de opgave groter geworden. Deze opgave valt echter niet onder de afspraken in het uitvoeringsbesluit, maar wordt wel over gerapporteerd door het waterschap. Het gaat hierbij om:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In 2019 is het areaal genormeerde regionale keringen in beheer van HDSR toegenomen. Dit komt doordat de voormalige C-keringen langs de Gekanaliseerde Hollandse IJssel een regionale status hebben gekregen. Dit betreft 18,3 km waarvan 10,8 km niet voldoet; 2. In de eerste toetsronde is een aantal waterkeringen niet van een veiligheidsoordeel voorzien, vanwege gebrek aan data of analysemethodes. Een deel daarvan is nadien alsnog afgekeurd. Deze afgekeurde keringen worden in de tweede toetsronde opnieuw beschouwd en indien nodig geprogrammeerd als onderdeel van het nieuwe uitvoeringsprogramma. <p>Het totaal van bovenstaande (uitstel verbeteropgave, keringen langs de GHIJ en de geen oordeel opgave) bedraagt 29 km.</p> <p><u>AGV</u>: Provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland hebben met AGV ten tijde van het opstellen van het dijkverbeteringsprogramma afwijkende afspraken gemaakt, o.a. vanwege de grote en complexe opgave. Het dijkverbeteringsprogramma van AGV loopt van 2015 t/m 2024. De voorliggende voortgangsrapportages gaan over het jaar 2022, vandaar dat de totale restopgave groter is (12,7 km). De kilometers waar uitstel voor is verleend is na 2024 gereed.</p> <p><u>Rivierenland</u>: Met waterschap Rivierenland zijn door betrokken provincies gefaseerde afspraken gemaakt tot 2030, mede vanwege de toekomstbestendige inrichting van het watersysteem. Hierbij wordt de kadeversterkingsopgave verbonden met andere opgaven als wateroverlast, stedelijk water, watertekort en waterkwaliteit. Daarnaast heeft de provincie Utrecht door</p>

			de fusie van gemeenten tot Vijfheerenlanden in 2019 circa 44 km regionale keringen erbij gekregen. De afspraken die het waterschap destijds met de provincie Zuid-Holland heeft gemaakt hebben wij overgenomen.
D66	2	<u>Opwaarderingsverzoek:</u> De verbeteropgaven liggen op koers. Dat is mooi, maar roept bij ons wel een vraag op: zijn die verbeteropgaven toekomstbestendig vanuit het oogpunt van klimaatverandering, of moeten ze wellicht herijkt worden? De afspraken waarop de verbeteringen zijn gestoeld stammen alweer uit 2014/2015. We gaan hierover graag het gesprek aan met de gedeputeerde.	De waterschappen zijn momenteel druk bezig met de toets op veiligheid van de regionale keringen. Hierin worden de effecten van klimaatverandering meegenomen. In 2024 volgt hieruit een nieuwe verbeteropgave. Bij het ontwerp en de uitvoering van de dijkverbeteringen is een duurzame en toekomstbestendige inrichting een belangrijk uitgangspunt van de waterschappen. In alle projecten worden door de waterschappen kansen verkend en waar mogelijk benut om een klimaatbestendig systeem te creëren. Net als in de toetsing wordt in het ontwerp van de kadeverbetering de effecten van klimaatverandering meegenomen.
BBB	3	<u>Opwaarderingsverzoek:</u> Mooi dat de waterschappen zo goed op weg zijn met het herstellen van dijken. De kerntaak van het waterschap om de steden, dorpen en polders te waarborgen van droge voeten. Graag wil BBB in gesprek over het tweede deel, de Bever die de mooi onderhouden dijken weer vernield.	Momenteel is schade door bevers aan waterkeringen in de provincie Utrecht beperkt. Het is belangrijk dat de waterschappen een schadedossier opbouwen zodat we de gevolgen van graverijen door bijvoorbeeld bevers in de toekomst beter in beeld hebben. Het gesprek hierover voeren we o.a. met de waterschappen via het ambtelijk beveroverleg. Daarnaast is er een beverprotocol ter voorkoming van ernstige schade aan de dijken. Het provinciaal beleid is opgenomen in het Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring, dat ter inzage ligt in de Commissie RGW van 29 november.
Partij voor de Dieren	4	In het stuk lezen we dat nog enkelen tientallen kilometers in de waterschappen HDSR, Rivierenland en AGV aan de veiligheidsnormen geschikt moeten worden gemaakt. Ook lezen we over het Utrechtse Beverprotocol in het geval de bever zich aandient. We lezen dat 'wanneer er ernstige schade of risico voor de openbare veiligheid door de bever optreedt, het mogelijk is de bevers te verstoren en hun verblijfplaatsen en/of ongeschikt te maken voor verblijf, op basis van een daarvoor afgegeven ontheffing.'	Vragen in volgende rijen.
	5	Hoe vaak is deze ontheffing afgegeven de afgelopen 4 jaar?	Deze ontheffing is 1 keer afgegeven voor de beheergebieden van de waterschappen binnen de Provincie Utrecht en is geldig voor onbepaalde tijd. Het ging hierbij om beverholen in de Lekdijk. Dit is een primaire

			<p>waterkering. Het waterschap (HDSR) heeft in samenwerking met de Faunabeheer Eenheid Utrecht een ontheffing aangevraagd en gekregen.</p> <p>Er is tot op heden geen ontheffing aangevraagd voor de regionale keringen.</p>
	6	<p>Sinds 2023 is een ambtelijke overlegstructuur georganiseerd waarin ecologen en waterveiligheidsmedewerkers met de faunabeheereinheid in gesprek gaan en afspraken maken over de monitoring en de resultaten. In metingen van de Zoogdiervereniging zien we inderdaad een toename van sporen van bevers in de provincie, maar is Utrecht nog steeds één van de provincies waar de bever het minst voor komt. Kunnen wij inzicht krijgen in de resultaten van die monitoring?</p>	<p>Dit wordt uitgewerkt o.a. via het Programma Faunabeleid en Monitoring dat nu in de ontwerpfase zit/ter inzage ligt en in de Commissie RGW besproken wordt op 29 november.</p>
	7	<p>Hoe vaak zijn bevers verjaagd of zijn hun verblijven vernietigd?</p>	<p>1 keer (blijkens de jaarlijkse rapportages). Jaarlijks wordt door de waterbeheerder een rapport opgemaakt met een overzicht van schadegevallen en de naar aanleiding daarvan genomen maatregelen. De rapportage over 2023 is nog niet ontvangen, aangezien het kalenderjaar nog niet voorbij is.</p>
	8	<p>We lezen ook dat er preventieve, beverwerende maatregelen kunnen worden genomen. Hoe vaak zijn die genomen de afgelopen jaren? Is onderzocht of deze effectief waren, en zo ja, wat waren de uitkomsten?</p>	<p>Provincie Utrecht is bij een situatie (Kasteel Amerongen) betrokken geweest waar (in samenspraak met andere instanties, zoals de Zoogdiervereniging) beverwerende maatregelen zijn genomen, zoals schrikdraad rond de kasteelgracht, en beschermende maatregelen om bomen tegen vraat te beschermen. Vervolgstep op deze locatie is nu onderzoeken waar de hoofdburcht zich bevindt (vooralsnog was er sprake van 1 individu).</p>
	9	<p>Kan worden toegelicht hoe de samenwerking tussen provincie en waterschappen voor wat betreft de regionale waterkeringen is vormgegeven: waar liggen de uitvoerings- en controlerende bevoegdheden?</p>	<p>Algemeen: De provincie is toezichthouder op de regionale waterkeringen. In de Interim Omgevingsverordening zijn de veiligheidsnormen voor de regionale keringen vastgelegd. De zorg voor de regionale keringen is een kerntaak van waterschappen. De waterschappen voeren het versterken van en het beheer en onderhoud aan de regionale keringen uit conform de door de provincie vastgestelde veiligheidsnormen (opgenomen in de Interim Omgevingsverordening).</p> <p>Provincies en waterschappen werken sinds 2004 samen aan een uniforme werkwijze</p>

			<p>voor regionale waterkeringen. Er wordt zowel landelijk (via het STOWA ontwikkelingsprogramma regionale keringen) als regionaal (West-Nederland) samengewerkt met de waterschappen. Door deze intensieve samenwerking tussen o.a. provincies en waterschappen is er een gezamenlijke aanpak ontstaan voor normeren, toetsen en ontwerpen. Dit heeft geresulteerd in een instrumentarium voor de regionale waterkeringen, bestaande uit vastgestelde handreikingen, leidraden en richtlijnen. Aan de hand van dit instrumentarium kunnen we als provincie de gebruikte aanpak bij de toetsing en verbeterwerkzaamheden beoordelen.</p> <p>Specifiek voor bevers: De ontheffing is door de provincie Utrecht afgegeven voor de beheergebieden van de waterschappen binnen de provincie Utrecht, op basis van het beverprotocol. Het beverprotocol is een voorgestelde werkwijze, die is ontstaan uit een samenwerking tussen de volgende partijen: de waterschappen die actief zijn in de provincie Utrecht, Rijkswaterstaat, de Unie van Waterschappen, de Faunabeheereenheid Utrecht en de Zoogdiervereniging. Toezicht op het handelen naar de voorschriften in de ontheffing ligt bij de RUD Utrecht (toezicht en handhaving groen), een provinciale taak die middels een dienstverlenende opdracht (DVO) bij de RUD is belegd.</p>
	10	Is onderzocht in hoeverre vernietiging en verstoring van de leefomgeving van de bever effectief aangezien uit onderzoek uit de Biesbosch blijkt dat bevers een territorium van wel 13 kilometer oever kunnen hebben?	Het vernietigen en verstoren van de leefomgeving is de laatste stap. Een bever kan makkelijk weer een nieuw hol maken. Vandaar dat er vooral ingezet moet worden op het creëren van een aantrekkelijker alternatief, zodat de bever niet opnieuw kiest voor de dijk.
GroenLinks	11	<p><i>In 2022 voldeed 517,4 km (92%) van de keringen gelegen in de provincie Utrecht aan de veiligheidsnorm. Waterschap Rivierenland In 2022 heeft waterschap Rivierenland 9,6 km op orde gebracht. In totaal voldeed 38,9 km in de provincie Utrecht aan de veiligheidsnorm, 5,4 km voldoet nog niet. Het zwaartepunt van de activiteiten van het waterschap richt zich op watersysteemmaatregelen om te komen tot een toekomstbestendig en robuust watersysteem.)</i></p> <p>Wat zijn de redenen dat 14% van de waterkeringen van Waterschap Rivierenland</p>	Met waterschap Rivierenland zijn gefaseerde afspraken gemaakt tot 2030. Met het Gebiedsprogramma Alblasserwaard-Vijfheerenlanden gaat het waterschap het watersysteem anders inrichten. Deze aanpassingen zorgen ervoor dat waterpeilen beter beheerst worden, waardoor de kades minder extreme waterstanden hoeven te keren. Deze watersysteemmaatregelen worden in de provincie Zuid-Holland uitgevoerd. De kadeversterkingsopgave in Utrecht is onderdeel van deze integrale aanpak. De resterende opgave (5,4 km) wordt de komende jaren op orde gebracht.

		<p>in onze provincie nog niet voldoet (i.t.t. het gemiddelde van 8%)? Hoe gaat de aandacht op watersysteemmaatregelen helpen om dit percentage omlaag te brengen?</p>	<p>Momenteel bevinden deze keringen zich in de planuitwerkingsfase.</p>
	12	<p><i>In zowel het regionale- als het primaire watersysteem worden meer bevers gesignaleerd. Er is tot op heden nog geen schade aan de regionale keringen gemeld als gevolg van de bever. Wanneer er ernstige schade of risico voor de openbare veiligheid door de bever optreedt is het mogelijk bevers te verstoren en hun verblijfplaatsen te beschadigen en/of ongeschikt maken voor verblijf, op basis van een daarvoor afgegeven ontheffing. Naast de genoemde maatregelen in het stroomschema kunnen waterschappen ook preventief beverwerende maatregelen nemen.</i></p> <p>Wat zijn de redenen dat beverwerende maatregelen pas (kunnen) worden genomen wanneer ernstige schade is opgetreden? Welke mogelijkheden zijn er om reeds op een diervriendelijke manier op te treden voordat schade is opgetreden? Worden deze mogelijkheden al toegepast? Zo ja, waar, in welke omvang en met welk effect? Zo nee, waarom niet?</p>	<p>Bij de eventuele aanleg van nieuwe dijken of verbetering/aanpassing van de bestaande keringen wordt door de provincie proactief geadviseerd om de mogelijke beverwerende maatregelen in het ontwerp mee te nemen. Het is de verantwoordelijkheid van de waterschappen om dit toe te passen. Bij aanleg is dat eenvoudig uitvoerbaar, terwijl het aanpassen van een bestaande kering al snel erg kostbaar wordt. Bij regionale keringen worden er momenteel nog weinig beverwerende maatregelen toegepast, maar het wordt wel meegenomen in de ontwerpfase.</p>
	13	<p><u>Opwaardeerverzoek:</u> Voor GroenLinks is het voorkomen van schade aan watersystemen van groot belang. Tevens is diervriendelijkheid voor ons het uitgangspunt. Afhankelijk van de beantwoording van de technische vragen willen we van het college vernemen hoe dit in de praktijk gewaarborgd is. Ook vernemen we graag van de verschillende fracties hoe zij het programma waarderen en hoe ze aankijken tegen diervriendelijke preventiemethoden.</p>	<p>Het programma Faunabeleid en Monitoring ligt ter inzage voor in de Commissie RGW van 29 november.</p>